

vsi za geslo: Rajši umremo, nego delamo tlako gospôdi! Dovolj so nam že škodili, sedaj naj se pokoré pod trdimi našimi pestmi. Ako sedaj ne dosežemo svoje stvari, izgubljeni smo za vselej. A ne bodi nam žal, saj delamo za dobro stvar, za pravico.»

Tako sta se pogovarjala Vrtnik in Ilovar pozno v noč. Svetilka, ki jima je razsvetljevala temoto, jela je že skoro pojemati, kar opomni Ilovarja, da mu treba zopet oditi.

Hlapec pa je med tem večkrat prišel na dvorišče pogledat, ali še gori luč v sobi ali ne, in ugibal je, kaj bi pač mogla ta dva skupaj imeti, da se pogovarjata tako dolgo v noč. Ravno je stal sredi dvorišča, ko se luč v sobi premakne, in zdi se mu, da odhaja tujec. Urno skoči v hlev ter se vleže naravnost v posteljo in se dela, kakor bi spal. Prijatelja prideta v hlev in se pogovarjata o svoji stvari.

«Pst, môlči», pravi sedaj Vrtnik polglasno prijatelju, «hlapec utegne čuti, in veš, grajščinski hlapec je bil nekdam.»

Vrtnik dregne hlapca, in ta se oglasi, kakor da bi se bil ravnokar vzbudil, skoči pokoncu ter hiti odvezat konja.

«Torej zdrav!» veli Vrtnik, «do Krškega ni ravno prav daleč, kmalu bo-

deš doma; stori vse, kar sva se dogovorila.»

Zadnje besede je izgovoril Vrtnik bolj tiho, ali vendar jih je čul hlapec, ki pa se je delal še bolj zaspanega ter šel v hlev nazaj.

Ilovar je jezdil zopet proti Krškemu v gosti megli, ki se je prostirala nad Savo. Premišljal je vso stvar in bil precej navdušen, ker sta bila z Vrtnikom večkrat pogledala v kupico in pila na zdravje kmetov in njihovega upora proti gospôdi. Sam ni vedel, zakaj je tako hitro prišel v mesto. Njegov konj je pri prvi hiši vzbudil petelina, da je zamahal s perutnicami in zapel svojo navadno pesem, oznanjujoč novo jutro.

Vrtnik je po odhodu prijateljevem odšel v sobo in kmalu zaspal. Njegov hlapec pa ne tako. Čul je besede gospodarjeve: «Grajščinski hlapec je bil nekdam», in te mu niso šle iz glave.

«Kaj vraga pomeni to», dejal je sam pri sebi, «nisem-li bil vedno zvest? Sem-li zato kaj slabši, ako sem pošteno služil v grajščini? Ej, Vrtnik, morda se še kdaj pokesaš, da si izustil take besede in nisi zaupal poštenemu hlapcu. Morda bi ti bil kdaj še dober tvoj hlapec, ki je nekdam služil v grajščini.»

(Konec prih.)

Ljubezen domovinska.

Potuje v daljno naj tujino,
Pred sabo zrè naj rotni kraj,
Ljubiti svojo domovino
Vsakdó dolžan je vekomaj.

Zlató naj devlje, svilo náse,
Obleke prosi naj solžán,
Ljubiti pesmij rôdnih glase
Vsakdó je vekomaj dolžán.

Lasé mu venec slave kiti,
Živi naj zábljen od svetá,
Svoj jezik je dolžan ljubiti,
Kdor ni brez srca, brez duhá,

Saj čut ljubezni domovinske
Prinesel sabo je vsakdó,
Ko prve glase materinske
V zibelki čulo je uhó.

A. M.

